

CDA.AMS: een nieuw sociaal contract

Een open partij **Voor Amsterdam**: denk mee, praat mee, werk mee

Amsterdam is een stad vol energie met mogelijkheden om uit te groeien tot de mooiste en fijnste stad van Europa, maar ook een stad die voor grote uitdagingen staat. De Corona-crisis heeft de uitdagingen en problemen waar we als gemeente mee te maken hebben, alleen maar groter gemaakt. Inwoners zijn hun baan, bedrijf of inkomen kwijtgeraakt. Mensen verloren hun naasten of zijn herstellende van Corona. Het is niet overdreven om te stellen dat we aan de vooravond van een zware economische crisis staan: de economische klap van Corona moet nog komen. Dit zal de verhoudingen in de stad extra onder druk zetten. En die verhouding stond al onder druk: er is veel onvrede en wantrouwen, tussen burgers onderling maar zeker ook tussen de burger en de overheid. Dit leidt tot gevoelens van onbehagen, teleurstelling en vervreemding.

In deze omstandigheden willen wij niet lijdzaam toezien hoe de gevolgen van de crisis op ons afkomen. We willen nieuwe mogelijkheden scheppen om samen te werken, om Amsterdam door de crisis heen te slepen. Wij pleiten daarom voor een nieuw *sociaal contract*. Wij pleiten voor een zorgzame stad, waar mensen zij aan zij staan. Een vrije stad, met een overheid die naast haar burgers staat, in plaats van bovenop regelingen en beleid oplegt. Maar bovenal pleiten we voor een verbonden stad, waar mensen niet passief aan de zijkant blijven staan maar verantwoordelijkheid kunnen nemen voor elkaar en hun omgeving. Daarom publiceren wij dit Appel en lanceren wij een nieuw platform *Voor Amsterdam* (platformamsterdam.nl).

Waar staan we nu?

Wij zien een overheid die hoge verwachtingen oproept, maar te weinig levert en tekortschiet in de uitvoering. De overheid lijkt burgers soms niet te zien als burgers, maar als consumenten, als (lastige) klanten— of zelfs simpelweg als melkkoe. Amsterdam heeft een groot ambtelijk en bestuurlijk apparaat dat zich op tal van maatschappelijke terreinen begeeft. Dat heeft de stad de afgelopen decennia veel gebracht. Maar diezelfde overheid is zich steeds meer gaan verschuilen achter een muur van bureaucratie en *top-down* tekentafelbeleid.

Het kwetsbare sociale weefsel van de stad staat onder druk door toenemende ongelijkheid, zowel in economische als in sociale zin, en een overheid die niet aan de verwachtingen kan voldoen. Wij willen dat Amsterdammers actief, vroegtijdig en oprecht worden betrokken

bij besluiten die hen raken. Goed bestuur vraagt lokale kennis, lokale inzet, en lokale betrokkenheid.

Inwoners hebben steeds vaker het gevoel dat ‘participatie’ – de gedachte dat burgers en gemeente samen optrekken – een hol begrip is geworden. Cynisch gezegd: in de praktijk lijkt participatie meer op een hobbeltje dat moet worden genomen, waarna het oorspronkelijke plan verder wordt uitgerold. De intenties van beleidsmakers zijn goed, maar zolang wezenlijke participatie niet goed van de grond komt, wordt de kloof tussen publiek en politiek alleen maar vergroot.

De huidige constructie, met stadsdelen en gekozen stadsdeelcommissies zonder politieke bevoegdheden, verergert dit probleem. Burgers worden te vaak van het kastje naar de muur gestuurd en blijven zitten met het idee dat er niets met hun inspraak wordt gedaan.

Wat we daarbij steeds vaker zien gebeuren, is een gang naar de rechter. Steeds vaker is de gemeente rechtszaken aan het voeren tegen haar eigen burgers en bedrijven. Vaak is dat helemaal niet nodig. Een typerend voorbeeld zijn de rondvaartbedrijven – waarvan de gemeente heeft besloten dat alle vergunningen zijn vervallen.

Ook in de Amsterdamse haven, cruciaal voor de werkgelegenheid en de economie, opereert de gemeente veel te eenzijdig en top-down – bijvoorbeeld door een gebied zomaar als woonlocatie aan te wijzen waar nu bedrijven gevestigd zijn. Dat moet anders. Wij zien bedrijven, organisaties en ontwikkelaars als partners en niet als tegenstanders. Publieke en private samenwerking zijn enorm belangrijk voor onze leefomgeving in de stad. Als overheid en markt allebei de menselijke maat verliezen, ontstaat onrecht en wantrouwen. Dan moeten wij als samenleving ingrijpen.

Burgers verwachten veel van hun stad. Maar ten aanzien van een aantal van de belangrijkste taken—zorgdragen voor een betaalbare, schone en veilige stad— schiet de gemeente ernstig tekort. Het wordt op veel plekken te druk, te vies en te duur. De binnenstad is op gezette tijden onleefbaar door de overlast van zich misdragende bezoekers. In de afgelopen jaren van voorspoed heeft de gemeente de stad onvoldoende onderhouden. Met name het onvermogen om de bruggen en kademuuren goed te onderhouden heeft een miljardenclaim gelegd op het bord van de huidige bewoners. Maar ook elders bijvoorbeeld rond Reigersbos in Zuidoost, ligt de stad er te vaak smerig en verloederd bij. Amsterdammers hebben recht op een schone en goed onderhouden openbare ruimte.

Ondertussen blijft de woningnood toenemen. Elk jaar verlaten gezinnen met jonge kinderen de stad omdat ze de stijgende prijzen niet kunnen betalen. Elk jaar wordt gesproken over de noodzaak om betaalbare woningen te bouwen. Maar daar komt veel te weinig van

terecht. Veel projecten lopen vast door stroperigheid en onrealistische eisen. Amsterdam moet een stad blijven waar mensen met een gewoon inkomen nog een woning kunnen vinden en kunnen betalen. Dat geldt voor alle groepen. Het is cruciaal dat ook verpleegkundigen, onderwijzers/leraren en politieagenten in de stad te kunnen (blijven) wonen. Tegelijkertijd willen we dat Amsterdammers meer ruimte krijgen om te zeggen over hoe, wat en waar er in hun eigen omgeving wordt gebouwd. Amsterdam is de mooiste stad van de wereld met een unieke stedenbouwkundige traditie. Die willen we koesteren.

Dat vraagt ook om een eerlijk belastingstelsel, dat burgers beschermt tegen extreme en onrechtvaardige kostenstijgingen. In Amsterdam zijn tal van huiseigenaren het slachtoffer van een onrechtvaardig erfpachtbeleid dat mensen opzadelt met onredelijke, onvoorspelbare en plotselinge prijsverhogingen. Het systeem dat de politiek heeft bedacht staat bol van de willekeur en is voor velen nauwelijks te begrijpen. Sommige mensen moeten tienduizenden euro's extra betalen omdat ze niet wisten dat ze op tijd in hadden moeten loggen op een gemeentelijke website.

Eenzelfde soort onvoorspelbare overheid zie je ook in het gedrag ten aanzien van de woonbootbewoners, bij wie in één klap de woonlasten werden verdubbeld. Mensen met weinig inkomen moeten plotseling honderden euro's extra per maand betalen. Een ander voorbeeld betreft het radicale nieuwe plan dat de gemeente heeft gelanceerd voor volkstuinten. De volkstuinten vormen al een eeuw hechte gemeenschappen waar mensen, ook mensen met weinig geld en een klein huis, van de buitenlucht kunnen genieten. Zij kennen veel cohesie, hun eigen karakter, en zorgen voor tal van sociale activiteiten. Nu heeft de gemeente allerlei nieuwe regels en beleidsdoelstellingen bedacht die deze gemeenschappen onder druk zet. De tarieven worden verhoogd, met tot wel 700 procent. Zeer recent kwam ook een groot deel van IJburg in opstand tegen het nieuws dat de gemeente – op 350 meter van hun voordeur – enkele gigantische windturbines wilde plaatsen. Van goede participatie was geen enkele sprake: volledig top-down.

Dan de veiligheid: de basis van elke samenleving. Criminele organisaties krijgen meer macht en grip op de bovenwereld in de stad. Voor een deel gebeurt dat geruisloos, maar het ondermijnt de kansen van gewone ondernemers die een zaak opbouwen zonder crimineel geld. Ook zorgt het voor een snelle stijging van wapenbezit en wapengeweld, vooral onder minderjarige jongeren. Sommigen van hen geven aan zich niet langer veilig te voelen zonder met een mes op zak de straat op te gaan. Anderen hebben het gevoel weinig kansen te krijgen. Wijken met meerdere sociale problemen zijn extra kwetsbaar voor het 'makkelijke' drugsgeld en criminaliteit. Deze wapenwedloop moet doorbroken worden. Ook jongeren—alle jongeren—moeten zich onderdeel voelen van het sociaal contract in onze maatschappij. Wij willen hier met oplossingen komen.

Een nieuw Sociaal Contract

De voorbeelden die we hierboven beschrijven laten zien waarom een nieuw 'sociaal contract' nodig is. Het idee van deze 'afpraak' is dat de overheid er is om de belangen en behoeften van haar samenleving te dienen. Wat we in onze stad echter zien, is geen overheid die de samenleving dient, maar er bij tijd en wijle lijnrecht tegenin druist. Dan wordt het sociale contract geschonden en is het tijd om dit opnieuw vast te stellen.

Een sociaal contract is alleen van waarde als het iedereen zijn plek gunt. Zonder cohesie en een gevoel van lotsverbondenheid, lukt het niet. Amsterdam is uniek: een wereldstad op menselijke schaal. Al eeuwen komen mensen uit de hele wereld naar ons toe om zich hier te vestigen en een leven op te bouwen, op zoek naar vrijheid en welvaart. Wij zijn trots dat wij die vrijheid en welvaart kunnen bieden. Maar het in stand houden ervan gaat niet vanzelf. We komen niet tot elkaar door het gesprek te ontlopen en ons te beperken tot commentaar vanaf de zijlijn. We willen zoeken naar en werken aan ideeën. Wij willen dat Amsterdam een wereldstad blijft, een smeltkroes waar nieuwe ideeën ontwikkeld worden om mensen sneller en beter te laten integreren. Dat vraagt om positieve ondersteuning vanuit de overheid, maar ook om inzet vanuit de samenleving zelf. Alleen klagen over de overheid is niet het antwoord, een opbouwende dynamiek tussen overheid en burger is een wezenskenmerk van het nieuwe sociaal contract.

Amsterdam is een stad van vrijheden voor iedereen. Die kunnen alleen bestaan als wij pal blijven staan voor de democratische rechten, plichten, waarden en vrijheden die onze stad groot hebben gemaakt. Extremistische ideeën die onze democratische waarden bedreigen, van welke kant ze ook komen, verdienen een krachtig weerwoord. Wij moeten waken voor verdere segregatie tussen groepen: zowel op grond van inkomen en opleiding, als op culturele gronden. Wij willen geen parallelle samenlevingen, maar een verbonden stad. Wij geloven in een contract, niet alleen tussen burgers en overheid, en tussen burgers onderling, maar tussen de generaties, tussen verleden en toekomst, de doden en de kinderen van onze kinderen. Dat is wat het betekent om een gemeenschap te vormen met een gedeelde toekomst.

Wij kunnen niet wachten! Doet u mee?

Het heeft weinig zin om door een rooskleurige bril naar vroeger te kijken en zeggen: 'toen was het allemaal beter'. Het heeft ook geen zin om door dezelfde bril naar de toekomst te kijken en te denken: 'alles komt vanzelf goed.' Het eerste werkt verlamdend, het tweede sust ons in slaap. Wij zijn ervan overtuigd dat samenwerking, verantwoordelijkheidsbesef en cohesie cruciaal zijn om de grote uitdagingen van onze stad aan te kunnen. De kracht van onze stad schuilt in mensen die gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen, niet alleen voor zichzelf, maar voor elkaar en voor hun omgeving. Het is niet reëel om het alleen van de overheid te verwachten. Dan gaan we de problemen niet oplossen: niet die van vandaag, en zeker niet die van morgen.

Wees de oplossing: Bouw mee aan een nieuw Sociaal Contract

Wij geloven in de kracht van Amsterdammers om samen te werken aan oplossingen voor de lange termijn. Wij geloven in de kracht die vrijkomt uit politieke betrokkenheid, gezamenlijke verantwoordelijkheid, en het verlangen om de stad beter te maken en voor te bereiden op de toekomst. Daartoe willen wij onze partij vernieuwen. Wij willen mensen aansporen mee te doen en bij te dragen aan het herstel van de sociale ecologie van onze stad. Ons doel: mensen mobiliseren om actie te ondernemen. Met elkaar constructief nadenken, met liefde voor onze stad en vertrouwen in de toekomst. Complexe situaties lossen wij als Amsterdammers op door *met* betrokkenen en niet *voor* betrokkenen de problemen onder ogen te zien en oplossingen te definiëren.

PlatformAmsterdam.nl: doe mee

Om dit te bereiken vernieuwen wij onze politieke organisatie. We willen van toegevoegde waarde zijn door een open online platform te lanceren: *platformamsterdam.nl*. Dit platform richt zich op thema's die voor de stad belangrijk en complex zijn en die vragen om een brede blik, gericht op het algemene belang, op de lange termijn. Juist op thema's met tegengestelde belangen willen wij Amsterdammers verbinden. Op het platform kunnen mensen meedenken, meepraten en meewerken aan de toekomst van Amsterdam. Of het nu gaat om de woningnood, de inrichting van de stad, groen, integratie, vrijheden, ondernemersklimaat of onze concurrentiepositie: eenieder die wil meedenken en meedoen is welkom.

We willen alle Amsterdammers aanspreken die zich inhoudelijk betrokken voelen bij onze stad, ongeacht hun politieke voorkeur, inclusief de mensen die tot dusverre nog weinig de weg wisten te vinden. Juist door samen in gesprek te gaan, komen we verder. Het gaat ons om het vinden van duurzame, breed gedragen oplossingen voor de toekomst van Amsterdam. Het doel is om meer cohesie in onze stad te creëren en meer gezamenlijke verantwoordelijkheid te bewerkstelligen. Wij willen de kleine ondernemer; de middenstander, het MKB, helpen en steunen. Ondernemers zijn het cement van wijken in een stad. Die moeten wij beschermen. Iedereen die zich hiervoor wil inzetten, nodigen we uit om deel te nemen aan ons platform. Ook mensen die zich niet tot politiek voelen aangetrokken (en misschien wel afkeer daartoe voelen), maar juist wel een belangrijk thema wil omarmen, willen we graag verwelkomen.

En nu doen! Samen zijn we het heden, de toekomst en de oplossing

We willen gezamenlijk aan de slag. Samen met alle Amsterdammers die problemen willen oplossen. Op basis van een realistische voorstelling van zaken en op basis van feiten. Met Amsterdammers die, net als wij, staan voor Amsterdam. Amsterdammers die staan

voor Cohesie, voor Constructieve oplossingen, die Concreet kunnen worden uitgevoerd.

Vanuit het PlatformAmsterdam.nl kunnen we voorstellen maken voor de gemeenteraad, via onze fractievoorzitter Diederik Boomsma en onze duoraadsleden Lotte Schipper, Renate Wijmenga, Bowine Michel en Rogier Havelaar. Verduidelijking vragen, inspraak geven, verantwoording vragen voor de resultaten van beleid.

Amsterdam is een prachtige stad, onderdeel van een prachtig land op een prachtig continent. Wij zijn trots op ons opgebouwde bestaan. Wij willen dat Amsterdam voorop loopt in de wereld. Wij willen dat de stad haar traditie van openheid, vrijheid en barmhartigheid behoudt en uitbouwt. Tegelijkertijd willen we oog houden voor de leefbaarheid van de inwoners van Amsterdam. Dat gaat niet vanzelf. Kortetermijnpolitiek creëert geen langetermijnoplossingen. En dat is wel nodig. We moeten elkaar de ruimte geven om een bijdrage te leveren aan onze samenleving. Wij geloven in elkaar. Wij geloven in de oplossing.

Kijk voor meer informatie op ons PlatformAmsterdam.nl. **Doe, werk, praat mee!**